

Συλλογή διηγήσεων
 Χαρακτήρες: Μ. Μαρτίνο, Ε. Αζέβη
 Φύλακες Τζούνη
 Είσοδος Ανδρική Γαβριά

Ένα σπίτι στο πέλαγο

Το σπίτι του ήταν μόλις 2Χ2 μέτρα και ήταν κρεβατοκάμαρα, γραφείο, τραπεζαρία και σαλόνι. Δίπλα ήταν ο ασύρματος. Στον τοίχο μια δυο γυμνες κομμένες απο περιοδικά, ένα ποίημα του Σεφέρη, διάφορα μικροσουβενίρς απο χώρες εξωτικές. Αν σε συμπαθούσε πολύ, σε άφηνε να μπεις στον ιδιωτικό του χώρο, αλλιώς σε κερνούσε στο μπαρ του «Απολλώνια». (Μόνο μια φορά ταξιδέψαμε μ αυτο το καράβι απο τότε που χάσαμε τον Κόλια και καλύτερα να μη γινότανε. Τίποτα δεν ήταν πια το ίδιο, όλα συνωμότησαν να χαθούν μαζί του. Και το ίδιο το καράβι ξόφλησε ύστερα απο δυο χρόνια... Όμως εκείνα τα ταξίδια μαζί του...)

Τον Νίκο Καββαδία, ή απλα τον Κόλια, τον έβλεπες πάντα στο πιο ψηλο μέρος του καραβιου, με το σκούφο του και το μαύρο πουλόβερ, να ρουφα τον θαλασσινο αέρα. Όταν τον ξεμοναχιάζεις και σαν το ήθελε κι ο ίδιος, άρχιζε ν απαγγέλλει. Όχι μονάχα δικούς του στίχους. Ήξερε ολόκληρα βιβλία απ έξω.

Μπορω να απαγγειλω ποιήματα που ούτε οι ίδιοι οι δημιουργοι τους δεν θυμούνται απο μνήμη, έλεγε μ εκείνο το γελάκι του και ύστερα αρχινούσε τις ιστορίες: Ο Καζαντζάκης μια φορά...

Όλοι ταξιδευαν με το καράβι του Κόλια, για να τον έχουν συντροφια. Κι αυτος καθότανε και τους ψυχολογούσε. Μια μαεστρία που την είχε...

— Ο Καλλιτέχνης πρέπει πάνω απ όλα να είναι άνθρωπος. Αλλιώς πέτατον και στη θέση του βάλε τον τελευταίο μουτσο ή μια πόρνη του λιμανιου. Αυτοι πάντα έχουνε ανθρωπια, ποτε δεν σ εγκαταλείπουνε. Θυμάμαι τον Σεφέρη σ ένα ταξίδι. Ένα ναυτόπουλο στο καράβι αγωνιζότανε να βρει την ευκαιρία να του πάρει κουβέντα. Αυτος, θες απο σεμνότητα, θες απο

ιδιοτροπία, αρνιότανε. Τον παίρνω παράμερα, σαν δεν ντρέπεσαι, του λέω, και θες να σε ονομάζουνε και ποιητη. Τι θα πει ποιητης, ν αραδιάζεις λέξεις στο χαρτι; Ποιητης θα πει νάχεις ψυχη...

Το μυαλο του ολο κι αρμεινιζε στις μακρινες χώρες που είχε γνωρίσει στα νιάτα του.

— Τώρα λες και πήρα σύνταξη, έγινε του γλυκου νερου που λέμε. Κλείστηκα στη Μεσόγειο, και ακόμα χειρότερα, σ ένα επιβατικο γραμμης Λεμεσο Πειραια, Βενετία. Που εκείνα τα ταξίδια, Κίνα, Ιαπωνία, Αμερικανη και βάλε. Ήταν κι άλλες εποχες, τότε εμεις ανακαλύπταμε τον κόσμο, νιώθαμε σαν εξερευνητες.

Στη «βάρδια», το συναρπαστικο του εκείνο μυθιστόρημα — αιτιοβιογραφία περιγράφει με γλώσσα σκληρη και τολμηρη τη ζωη του ναυτικου, τη μοναξια, τα βήσσανα αλλα και τη μαγεία της αλμύρας και του άγνωστου, που δένει σαν τον ιστο της αράχνης τους θαλασσινους και δεν τους αφήνει σε ησυχία σαν βγούνε στη στερια.

— Ο μόνιμος εφιάλτης που με βασανίζει στον ύπνο μου είναι πως πεθάνω στη στερια. Κάθε χειμώνα, όταν ξεμπαρκάρω λέω: Κόλια, τέλειωσε, τώρα θα κάτσεις να ξεκουραστεις. Και μόλις σκάσει το πρώτο μπουμπούκι της αμυγδαλιας πιάνω τον εαυτο μου να ετοιμάζω πάλι τα μπογαλάκια μου. Τι τα θέλετε, η αρρώτεια του ναυτικου δεν θεραπεύεται, σαν τον καρκίνο.

Ο έρωτας της θάλασσας και οι εφήμερες αγάπες του λιμανιου δεν του άφησαν καιρο να φτιάξει οικογένεια και δικο του σπιτικο. Όταν ξεμπαρκάρει έμενε στης ανεψιας του. Και ξαφνικα, εκεί που δεν το περίμενε, ο

Κόλιας στο σουρούπο της ζωης του ερωτεύτηκε. Μια κοπελλίτσα στο είκοσι. Έκανε δεν έκανε ένα χρόν μαζί της. Ήταν ευτυχία, ήταν δυστυχία, κανεις δεν ξέρει να πει. Ήταν αυτο,

δεν ήταν αυτο που τον έσπρωξε στο ποτο, κανεις δεν ξέρει να πει. Δεν είχαμε και πολυ καιρο ν ασχοληθούμε με τον Κόλια, κείνες τις μέρες του εβδομήντα τέσσερα. Ήταν αμέσως μετα την τουρκικη εισβολη στην Κύπρο. Το καράβι του Κόλια, όπως και όλα τ άλλα καραβια σταμάτησαν τα δρομολόγια τους. Την τελευταία φορα του μίλησα στο τηλέφωνο, στο σπίτι της αδελφης του. Έκλαιγε. Η Κύπρος μας, η Κύπρος μας έλεγε, και τίποτ άλλο. Θάρρω πώς κι αυτο της Κύπρου του έδωσε ένα γερο κτύπημα

«Κι εγω που τόσο επόθησα μια μέρα να ταξιδω σε κάποια θάλασσα βαθεια στις μακρινες Ινδίες θάχω ένα θάνατο κοινο και θλιβερο πολυ και μια κηδεία σαν των πολλων ανθρώπων της καδείες»

προφητεύει σ ένα του ποιήμα. Και ο Κόλιας πράγματι πέθανε στη στερια. Ήταν το τελευταίο χωρατο του χάρου. Λίγους μήνες μετα το κακο της Κύπρου. Ωστόσο η κηδεία του δεν ήταν σαν των πολλων ανθρώπων τις κηδείες. Κατάμεστο το πρώτο νεκροταφείο. Τα πρώτα ονόματα της καλλιτεχνικης Αθήνας, πολιτικοι, άπειροι φίλοι του, δακρυσμένο και ένα πλήθος νέα παιδια, φοιτητες, εργατες, ναυτικοι. Ο επικήδιος του συντρόφου του ναυτικου, στην γλώσσα της θάλασσας, σήκω μωρε Κόλια και το καράβι θα σαλπάρει, μας έκανε όλους ν ανατριχιάσουμε. Ωστόσο, ο Κόλιας φύλαγε το τελευταίο αστείο. Την ώρα που τα τέσσερα ναυτάκια κατέβαν ζαν το φέρετρο απο τα σκαλια της εκκλησίας γλύστρισαν και παραλίγο να κυλήσουν όλα κάτω. Και φέρετρο και ναύτες. Η σκηνη είχε κάτι το κωμικο, μέσα στην τραγικότητα της. Και τότε θυμήθηκα τον Κόλια, τον αιώνιο χωρατατζη, που έλεγε:

— Σαν πεθάνω, το κιβούρι μου θα το κρατάνε δυο ψηλοι και δυο κοντοι. Τα βήματα τους δεν θα ταιριά-

ξουνε, και θα τους ξεγλυστρίσω, να το δήτε...

Τα λάτρευε τα χωρατα και τα πειράγματα ο Κόλιας. Και τις διηγήσεις. Μόλις τον έβλεπες να κάθεται, με το ποτηράκι και ένα «που λέτε, λοιπον» ήξερες πως θα άρχιζε μια απο κείνες τις συναρπαστικες ιστορίες, όπου η πραγματικότητα και η φαντασία, το τραγικο και το ειρωνικο μπλεκόντουσαν τόσο πολυ που δεν ήσουν σίγουρος που σταματούσε η αλήθεια της αφήγησης και που ξεκινούσε η αλήθεια του παραμυθα Κόλια. Απο τη μιά το σπαθότο κεφαλωνίτικο χιούμορ του, πατρικη κληρονομια, απο την άλλη μια απελπισμένη προσπάθεια να κρύψει τη μοναξια και τη μελαγχολία του. Μελαγχολία όχι μονάχα για τον εαυτο του, μα κυρίως για τη μοίρα του Ρωμιου, τα τραύματα, τις απογοητεύσεις, τα τόσα δεινα, που τα διακρίνεις έντονα στους στίχους του, τους στρογγυλεμένους απο το δουλέμα του νερου και της αλμύρας, τις λέξεις του τις σπιεράτες τις τόσο δικες του.

Τώρα που κάθομαι και αραδιάζω τα σπίτια των φίλων, σκέφτομά τιως και το ταπεινο πλεούμενο σπίτι του Κόλια, υπάρχει ακόμα, κι ασ μην υπάρχει το «Απολλώνια», κι ασ μην υπάρχει σωματικα ο ίδιος. Είναι ο θρίαμβος της ζωης, το τελευταίο της χωρατο μπροστα στο θάνατο. Μα για τον ποιητη Νίκο Καββαδία υπάρχει ακόμα κι ένα άλλο χωρατο, που το φυλάει και για μετα το δικο μας θάνατο. Γιατι η ποίηση του θα μένει, σαν τραγούδι στα χείλη κάποιου ναυτόπουλου, ή σαν ποιητικο μάθημα για έναν εκκολλημένο μαθητη, και όταν εμεις, οι φίλοι του δεν θα είμαστε πια να το διατηρούμε στη μνήμη μας. Γεια σου, μωρε Κόλια, όπως θα λέγαμε και στο καράβι....

ΕΛΛΗ ΠΑΙΟΝΙΑΟΥ
 Απο το βιβλίο της
 «Ενθύμιον Ποιούμαι...»
 (Πρόσωπα και Πλαίσια) που
 θα κυκλοφορήσει σύντομα